

המרש המלכותי של האריה

מתוך קרנבל החיות מאת קאמיל סן – סאנס

פיתוח רעיון, כתיבה והתאמות: ויקטוריה ינקו ומוריה כספי

הפעילות חווייתית ומתאימה לכל השנה. ניתן לחבר אותה לפורים וגם ל"ג בעומר ולהעביר אותה לאורך מספר שיעורים.

אוכלוסיית יעד:

תקשורת, מש"ה, שיתוק מוחין בגילאים 4 – 10 ברמת תפקוד בינוני-גבוה

מטרות מוזיקליות:

- להכיר ולזהות את שתי המנגינות המתארות את האריה (שאגה וצעידה).
- הכרת כלי הנגינה המופיעים ביצירה (כלי קשת ופסנתר).
- תרגול הפעמה
- זיהוי כיוון מלודי
- זיהוי מבנה מוזיקלי: פתיחה א-ב-א-סיום
- הכרת המושג מרש (אפשר להשוות עם סוגי מרשים שונים)

מטרות חוץ מוזיקליות:

- הזדהות רגשית עם האריה מלך החיות, החזק והגיבור
- חיבור לחגי ישראל: פורים, ל"ג בעומר

מערך שיעור

קישור ליצירה:

[t=61s&https://www.youtube.com/watch?v=1A7U8pZJgBI](https://www.youtube.com/watch?v=1A7U8pZJgBI)

עזרי הוראה: מסכות אריה (ניתן לתת זמן להכנת המסכות בשיעור), תופים, בובת כף יד אריה, פעמון רוח מומלץ לשבת במעגל או בחצי גורן ויש צורך במרחב לתנועה, בתפקוד בינוני לעיתים צריך גם מתווך.

מהלך השיעור:

1. **האזנה ראשונה:** הילדים יזהו לפי המנגינה איזה בעל חיים מסתתר ביצירה המוסיקלית. הנחיה לפני ההאזנה: "אנחנו נקשיב למנגינה שבה מסתתר קול של בעל חיים, נקשיב בשקט וננסה לזהות מי בעל החיים המסתתר", אפשר להוסיף תמונות של כמה בעלי חיים וביניהם האריה וככה לתווך לילדים הם יצטרכו לזהות למי מהתמונות המנגינה הכי מתאימה.

לילדים בתפקוד נמוך פיזי או קוגניטיבי נשתמש בתחילה להשמעת היצירה עם בובת אריה להמחשת המוסיקה.

(במידה ואנחנו יודעים מראש שיש ילדים שיפתחו חרדה בעקבות ההשמעה ניתן לראות בחלק של התובנות כיצד ניתן להפחית או להסיר את החרדה)

2. **האזנה שניה:** פעילות בשיבה, זיהוי שתי המנגינות השונות ביצירה. כפות ידיים סגורות לאגרופים מונחות על הירכיים. המורה מבקשת מהילדים כאשר הם שומעים את האריה צועד, כפות הידיים שלהם "צועדות" על הירכיים בקצב המרש (התבססנו על כך שהתלמידים כבר מכירים ויודעים מהו מרש, אך גם אם לא יודעים אפשר לפני ההשמעה להסביר בקצרה מהו מרש, להסביר שזוהי מוסיקה לצעידה. אפשר גם לתת להם להתנסות בהליכה בקצב מרש, לקחת כל מרש להשמיע ואם לא למדו מהו מרש אז פשוט במקום לומר שצועדים לפי קצב הליכת האריה הנשמעת במוסיקה) כאשר נשמעת השאגה פותחים את כפות הידיים וסוגרים.

3. **האזנה שלישית** – פעילות במרחב: המורה מספרת שבתחילת המנגינה האריה מתכונן ואז מופיעה מנגינת המרש / המנגינה של הליכת האריה בה הילדים צועדים במרחב. כשהם שומעים את השאגה הם שואגים בקול ביחד עם המנגינה.

4. **האזנה רביעית:** הקרנת הסרטון [Le carnaval des animaux - Le lion - YouTube \(45\)](https://www.youtube.com/watch?v=Le_carnaval_des_animaux_-_Le_lion) כאשר הילדים מזהים את כלי הנגינה המנגנים ביצירה, תוך כדי צפייה. הצפייה בקטע מתאימה לכל גיל. לילדים צעירים/ אוכלוסייה שיותר קשה לה המורה מתווכת: "תוך כדי הצפייה נזכיר את שמו של הכלי שמנגן". לבוגרים/ גבוהים יותר אפשר לבצע את הצפייה עם משימת זיהוי הכלים. כל מורה תתאים לאוכלוסייה איתה היא עובדת. הקטע נחמד ומהנה גם לצפייה ללא שום פעילות וכך הרווחנו האזנה נוספת ליצירה.

5. **האזנה חמישית:** פעילות עם כלי הקשה:

תפקוד גבוה: כל ילד מקבל תוף, כשנשמעים צעדי האריה מתופפים לפי הפעמה וכשנשמעת השאגה מצלצלים בצילצלים.

תפקוד נמוך עם פעמון רוח שהמורה מחזיקה ובכל שאגה ילד אחר לבד או עם עזרה מעביר את היד על הפעמון.

6. פעילות יצירה באמנות: הכנת מסכת אריה: ניתן להדפיס את דמות האריה בקישור המצורף (אפשר להדפיס על דף ואח"כ לניילן או על שמינית בריסטול (עדיף)), לתת לילדים לגזור או שהמורה גוזרת לכל ילד (לא לשכוח לגזור את החורים לעניים) כל ילד מקבל מסכה של אריה אותה הוא צובע, מדביק מדבקות אפשר להדביק מסביב סרטים לרעמה (מצמר/ סרטי מתנה/ניתן לגזור רצועות מבריסטול/ נייר צהוב) בסוף להדביק על שפדל גדול/ מקל. (מורה שרוצה יש רעיון נחמד בסרטון, אני אישית לא עשיתי עם המשקפיים אלא כמו שכתבתי)

המורה משמיעה שוב את היצירה והילדים צועדים עם המסכה על הפנים. כשנשמעת שאגה במנגינה מרימים את המסכה ומשמיעים שאגה.

כמה רעיונות נחמדים להכנת מסיכת האריה

<http://www.keflanu.com/item.aspx?id=1440>

[https://justformami.com/mascara-de-leon-hecha-con-plato/mascara-de-leon-collage-](https://justformami.com/mascara-de-leon-hecha-con-plato/mascara-de-leon-collage-2)

[2https://www.guiainfantil.com/articulos/ocio/manualidades/mascara-de-leon-con-plato-de-papel-manualidades-de-carnaval/](https://www.guiainfantil.com/articulos/ocio/manualidades/mascara-de-leon-con-plato-de-papel-manualidades-de-carnaval/)

תובנות:

- הילדים מאוד נהנו מהפעילויות וכן מהיצירה המוסיקלית. הם מאוד אהבו להציג אריות ולשאוג כמוהם.
- הם גילו הנאה מרובה ושתפו פעולה בהכנת המסכות ובפעילות עם המסכות והיצירה.
- דרך העברת הפעילות והנגשת היצירה לתלמידים מאפשרת לתלמידים להתחבר לאריה ולא לפחד ממנו

במידה ואנחנו יודעים שהשמעת היצירה ללא הכנה מוקדמת תיצור חרדה אצל אחד הילדים בקבוצה, אפשר לפני האזנה הראשונה לעשות הכנה ולהסביר שהיום אנחנו נאזין למנגינה שבה מסתתר בעל חיים שהוא מלך החיות, מי הוא מלך החיות? האריה (בקבוצות שמסוגלים הילדים יענו שזה האריה ואם לא המורה תגיד). מי יודע איזה קול משמיע האריה? שאגה. ומי יודע לשאוג כמו האריה? ניתן לילדים להשמיע שאגות ואז לבקש מהילד/ה שאנחנו חוששים שיכנסו לחרדה ופחד, שהם ישמיעו שאגה. וכמובן שניתן להראות תמונה של האריה מצויירת (פחות מאיים), לתת לילד/ה להחזיק את התמונה.

קישור לתמונת אריה נחמד ☺

<https://www.tel-aviv.gov.il/digitelimages/a1c2a4a392e544ff92baf80a3e689332.png?RenditionID=43>

ניתן להתאים שיר ליצירה - תלוי בגיל ובאוכלוסייה

כמו השיר **לו הייתי מלך** – אנדה עמיר ומשה וילנסקי -

<https://www.youtube.com/watch?v=zzcjp-5pv7M>